

KULTÚRTÖRTÉNET II.

2023/24. 2.
FÉLÉV

ALAPADATOK		
TANTÁRGY NEVE	Kultúrtörténet II.	Cultural History II.
TANTÁRGY KÓDJA(I)	SGYMESZKTT2	
SZERVEZETI EGYSÉG	Óbudai Egyetem Ybl Miklós Építéstudományi Kar, Építészmérnöki Intézet	
SZAK, TAGOZAT	építész MSc	nappali
TANTÁRGYFELELŐS OKTATÓ (Tárgyat irányító oktató)	Prof. Dr. Klein Rudolf, MTA-Doktora, egyetemi tanár klein.rudolf@ybl.uni-obuda.hu	Fogadóórája a szorgalmi időszakban: H 11-13, tanszéki iroda, e-mailes egyeztetéssel. Online oktatás esetén Zoomon, szintén e-mailen egyeztetve.
	Prof. Dr. Sugár Péter, DLA, tanszékvezető egyetemi tanár (BME) petersugar0@gmail.com	
	Dr. Marczi Mariann, DLA Zongoraművész, adjunktus (Liszt Ferenc Zeneakadémia) mariannmarczi@gmail.com	
OKTATÓK, ELŐADÓK	Dr. Rozmann Viktor okl. építész, okl. művészettörténész, adjunktus rozmann.viktor@ybl.uni-obuda.hu	Fogadóórája a szorgalmi időszakban: H 11-13, tanszéki iroda, e-mailes egyeztetéssel. Online oktatás esetén Zoomon, szintén e-mailen egyeztetve.
	Molnár G. Levente, okl. tájépítész mérnök, óraadó molnarglevente@gmail.com	Fogadóórája a szorgalmi időszakban: K 11-13, tanszéki iroda, e-mailes egyeztetéssel. Online oktatás esetén Zoomon, szintén e-mailen egyeztetve.
	Boros Enikő, okl. építész, mestertanár boros.eniko@ybl.uni-obuda.hu	Fogadóórája a szorgalmi időszakban: K 18.45-19.30, CS 16.15-17.00, tanszéki iroda, e-mailes egyeztetéssel. Online oktatás esetén Zoomon, szintén e-mailen egyeztetve.
	A hallgatók becsatlakozhatnak az angol M.Sc-ben szereplő külföldi vendégprofesszorok, illetve a hazai oktatók előadásaiba, mely utóbbiak lényegileg eltérnek a magyar kurzusétól.	
ELŐKÖVETELMÉNY	Kultúrtörténet I. (SGYMESZKTT1)	
ELŐADÁSOK SZÁMA (HETENTE)	3 óra	
TANTERMI GYAKORLAT/ LABORGYAKORLAT (HETENTE)	1 óra	
TEREP- ÉS TANÜZEMI GYAKORLAT (HETENTE)	0 óra	
SZÁMONKÉRÉS MÓDJA	Félévközi feladat és vizsga Aktív személyes részvétel a (zoom) előadások során	
MEGSZEREZHETŐ KREDITPONTOK	6	

ALAPADATOK	
<p>TANTÁRGY FEALADATA, RÖVID LEÍRÁSA</p>	<p>A tárgy célja a modern és a kortárs építészet kultúrtörténeti háttérének/forrásainak bemutatása; tér, szerkezet, tömegek, ornamentika és mintázatai, vallás- és szellemtudományi gyökereinek, összművészeti beágyazottságának (modern festészet szobrászat és zene) és civilizációs kölcsönhatásainak (Japán, Iszlám, pre-kolumbiánus Amerika, Fekete Afrika) elemzése, a képzőművészet, kertművészet és ezek építészettel való kölcsönhatása (általános táj- és kertművészet története, a modern művészet rövid története). A tárgy további célja, hogy a hallgatókat kisebb önálló kutatásra felkészítse, és ezek szóbeli és írásbeli prezentálására alkalmassá tegye.</p> <p>A tárgy négy fő vonalon fut: (1) Modern építészet és civilizációs kölcsönhatások tér-, tömeg-, és szerkezet vonatkozásában; (2) A modern építészet ornamentika-történeti, elméleti és morfológiai vizsgálata/felmérése; (3) Kert és tájtörténeti áttekintés az építészet szempontjából; valamint (4) A modern művészet története, illetve az építészet és társművészetek kapcsolatai a 20. században; (5) Kiegészítő előadás: az építészeti mintázatok zenei párhuzamai</p> <p>A tárgy alapvetően vizsgaköteles; a hallgatók féléves beadandót készítenek, melyek nyomán megajánlott jegyet kaphatnak, amennyiben a beadandó jó vagy jeles érdemjegyre érdemes. A részleteket lásd a beadandóról szóló részben. Amennyiben a beadandó nem éri el ezt a színvonalat, akkor vizsgát kell tenni. ZH vagy elővívizsga nincs.</p>
<p>AJÁNLOTT SZAKIRODALOM</p>	<p>Szentkirályi Zoltán: <i>Az építészet világtörténete</i>, Terc Kft., 2004 Mark Gelernter: <i>The sources of architectural form - A critical history of western design theory</i>, Manchester University Press; 1995 Hanno-Walter Kruft: <i>Geschichte der Architekturtheorie</i>, München: Beck, 2013, Studienausg., 6. erg. Aufl. Klein Rudolf: <i>A lakóéptől az érző építészetig - XX. századi elméletek</i> - Novi Sad: Forum, 1988 Klein Rudolf: <i>Tadao Ando – Architect Between East and West / Az építész Kelet és Nyugat között</i>, Budapest: Pont Publishers, 1996. Rudolf Klein: <i>Some Non-Christian Religious Roots of 20th Century Architecture</i>, In: <i>Architecture and Ideology</i>, ed.: V. Mako, M. Roter, M. Lazar, Cambridge Scholars, 2014, pp. 77-94.</p> <p>Owen Jones: <i>Ornamentika - Népek, korok díszítőelemei</i> Kenneth Frampton: <i>A modern építészet kritikai története</i> Arnulf Lüchinger: <i>Structuralism in Architecture and Urban Planning</i> Hannes böhringer: <i>Kísérletek és tévelygések</i> Farshid Moussavi, Michael Kubo: <i>The Function of Ornament</i> <i>Ornamentika és modernizmus - Ernst Múzeumi Füzetek 2.</i> Budapest, 2006. Lionel March, Philip Steadman: <i>Geometria az építészetben</i></p> <p>Amy Dempsey, <i>Modern Art</i>, Thames and Hudson, 2018. https://artportal.hu/lexikon/ https://www.hung-art.hu/frames.html?szोजegyz.html https://www.hung-art.hu/frames.html?vezetes.html http://www.sze.hu/muvtori/belso/stilusok/modern/modern01.htm https://www.sulinet.hu/tovabbtan/felveteli/2001/27het/muvtori/muvtori27.html https://tudasbazis.sulinet.hu/hu/muveszetek/muveszettortenet/muveszettortenet-11-efolyam https://tudasbazis.sulinet.hu/hu/muveszetek/muveszettortenet/muveszettortenet-12-efolyam http://enciklopedia.fazekas.hu/tree/t60.htm http://enciklopedia.fazekas.hu/tree/t81.htm https://mek.oszk.hu/02100/02185/html/402.html</p> <p>Alföldy Gábor: <i>Historical revivalism in Hungarian country house gardens between 1880 and 1930: An exploration and analysis</i>. In: <i>Acta Historiae Artium</i>; 48. tom., 2007; p. 115-189. Buttlar, Adrian v.: <i>Az angolkert - Galavics Géza: Magyarországi angolkertek</i>. Budapest, 1999. Fatsar Kristóf: <i>Magyarországi barokk kertművészet</i>. Budapest, 2008. Ormos Imre: <i>A kerttervezés története és gyakorlata</i>. Budapest, 1967. Stirling János: <i>Magyar reneszánsz kertművészet a XVI-XVII. században</i>. Budapest, Enciklopédia Kiadó, 1996. Turner, Tom: <i>Garden History. Philosophy and Design 2000 BC - 2000 AD</i>. Spon Press, 2005. Gordon Campbell, <i>A Short History of Gardens</i>, Oxford University Press, 2016</p>
	<p>Online oktatás esetén: Kapcsolattartás: Neptun rendszerben, E-learningen és e-mailen. Tananyagok: E-learning rendszerben megtalálhatóak az előadások a megtartás után legkésőbb 168 órával Órák megtartása: E-learning rendszerben jelzett linkeken, Zoom rendszerben</p>

A FÉLÉV ÜTEMEZÉSE			
HÉT	ELŐADÁS–BLOKK (4 óra)	ELŐADÓ	BEADANDÓVAL KAPCSOLATOS TEENDŐK
1 02.15.	Kulturális pre-globalizáció: a kortárs építészet civilizációs gyökerei, keretei és kölcsönhatásai. Az Alhambra és Iszlám-recepció: Európai 19. sz. orientalizmus, Gottfried Semper, századvég és a szecesszió	KR-1	
	20. sz. neo-orientalizmus Jean Nouvel, H&M és gyökerei, viszonyuk a korai 20. századi és a kortárs építészethez, illetve az átértelmezett iszlám hagyományokhoz.	KR-2	
2 02.22.	Mintázat és ornamentika - definíciók, kulturális kötődés és metafizika; rövid ornamentika-történet; az ornamens fajtái; ornamens és szerkezet, Gottfried Semper <i>Bekleidungstheorie</i> -je és Friedrich Schinkel elmélete, a közöttük levő ellentmondás feloldása a mintázatok révén	SP-1	
	Mintázat és ornamentika - definíciók, kulturális kötődés és metafizika; rövid ornamentika-történet; az ornamens fajtái; ornamens és szerkezet, Gottfried Semper <i>Bekleidungstheorie</i> -je és Friedrich Schinkel elmélete, a közöttük levő ellentmondás feloldása a mintázatok révén	SP-2	
3 02.29.	Dies irrae dallam; Frescobaldi d-moll Ária és variációk; Bach d-moll Chaconne BWV 1004; Wagner: Ring részletek - vezérmotívumok Irodalmi párhuzam - Proust: Az eltűnt idő nyomában; Irodalmi párhuzam: Seebald: Austerlitz	MM-1	
	Debussy: Pélleas és Melisande - részlet Schönberg: Pierro Lunaire - Night Passacaglia John Cage: Music for Changes Ligeti: Fanfares.	MM-2	
4 03.07.	Mintázat és ornamentika - definíciók, kulturális kötődés és metafizika; rövid ornamentika-történet; az ornamens fajtái; ornamens és szerkezet, Gottfried Semper <i>Bekleidungstheorie</i> -je és Friedrich Schinkel elmélete, a közöttük levő ellentmondás feloldása a mintázatok révén	SP-3	
	Az ornamentika geometriája 1 - lineáris díszítés, Az ornamentika geometriája 2 - nem lineáris díszítés, Az ornamentika geometriája 3 - komplex díszítés; az ornamentika teresedése - 2D-3D, ornamentika és tér;	SP-4	
5 03.14.	Szerkesztési gyakorlat 1	BE-1	
	Szerkesztési gyakorlat 2	BE-2	
6 03.21.	Japonizmus, a japán esztétika kulcsfogalmai és történeti példák (Villa Katsura, Ryo-an ji, stb.) . A japán hatása Frank Lloyd Wright, Otto Wagner, Adolf Loos építészetére,	KR-3	

	Charles Rennie Mackintosh és Joseph Hoffmann, Ludwig Mies van der Rohe, Alvar Aalto, Carlo Scarpa; Az arisztotelészi esztétika és japán hagyomány; az első kísérletek a szintézisre: strukturalizmus és metabolizmus (Jean Piaget, Kisho Kurokawa és a posztmodern-kori szintézis A „rend” és a „szél” esztétikájának ellentéte, illetve ezek áthidalása.	KR-4	
7 04. 04.	Bevezetés a táj- és kertépítészetbe. A kertalakítás kezdetei a keresztény kultúrkörben, középkori és a reneszánsz kertművészet Itáliában, ennek hatásai Európára és a magyar királyi kertkialakításokra.	ML-1+2	
8 04.11.	Barokk kertművészet alapjai, kiemelkedő alkotásai. A francia barokk kertek hatásai európai többi országára. Magyarországi barokk kertek. Tájképi kertek kialakulása és fejlődése (Anglia és a kontinens kertművészete).	ML-3+4	Az első féléves feladat leadása, a 2. kiadása; Konzultáció - egyéni konzultációk meghatározott időpontokban.
9 04.18.	Szerkesztési gyakorlat 3 Szerkesztési gyakorlat 4	BE-3 BE-4	
10 04. 25.	Magyarországi tájképi kertek kialakulása. A 19. század és a századforduló kertművészeti irányzatai, modern kertalakítás. A modern kertépítészet kialakulása a XX. században napjainkig.	ML-5+6	
11 05. 09.	Az 1900-as évek iparművészete - elméletek, gyakorlat. Szecesszió (és névváltozatai). Wiener Werkstätte, Der Deutsche Werkbund, Funkcionalizmus, de stílj, art-deco, organikus formatervezés, skandináv modern, úrkorszak, minimalizmus.	RV-3 RV-4	Féléves feladat 2. beadási határidő
12 05.16.	Az avant-garde mozgalom az európai képzőművészetben. Fauvizmus, kubizmus, futurizmus, expresszionizmus, absztrakt festészet, szürrealizmus Képzőművészet a Bauhausban - magyarok a Bauhausban. A 20. sz. második felének művészete. Absztrakt expresszionizmus, pop art, op art, hiperrealizmus, kinetikus művészet, konceptuális művészet, body art/performance. Mi a művészet, mi a giccs?	RV-5 RV-6	Féléves feladat 2. pótbeadási határidő
13 05.20.	Bevezető a modern képző- és iparművészetbe. A modernitás társadalmi-, gazdasági-, szociológiai előzményei a 19. és a 20. században. Preraffaelita iskola és Arts and Crafts. Ruskin. Morris. Mackintosh. A 19. századi kontinentális modern európai művészet mozgalmái a 1900-as századfordulóig I. (Impresszionizmus, posztimpresszionizmus. A modern festészet művészeti előzményei.)	RV-1 RV-2	

A FÉLÉV TELJESÍTÉSÉNEK KÖVETELMÉNYEI		
KÖVETELMÉNY	LEÍRÁS	MINŐSÍTÉS
A FOGLALKOZÁSOKON VALÓ RÉSZVÉTEL KÖVETELMÉNYEI	Az előadás blokkokról legfeljebb három alkalommal lehet hiányozni, a tantárgyi követelményekre az Egyetemi Tanulmányi és Vizsgaszabályzat, illetve a kari kiegészítésében foglaltak érvényesek. (kiemelten ETVSZ 46. §) Online oktatás esetén a zoom-ban arccal kell megjelenni. A zoom szekciók video-felvételre kerülnek és hozzáférhetőek a hallgatók számára. (Lásd fenn.)	-
AZ IGAZOLÁS MÓDJA A FOGLALKOZÁSOKON ÉS A VIZSGÁN VALÓ TÁVOLLÉT ESETÉN	A távollétet orvosi igazolás mellett tekintjük igazoltnak.	-
FÉLÉVES feladat 1. rész - rövid leírás	<p>1. FELADAT - GENERATÍV MINTÁZAT</p> <p>Maximum négyféle elemből álló, szerkesztésében kapcsolódó, kerámia/előregyártott elemekből készítendő mintázat tervezése - valós tűzfalra, mintájában kapcsolódva az épület stílusához, háromféle szín használatával.</p> <p>A feladatot a félév során kiadott sablon szerint kell elkészíteni.</p> <p>Kötelezően beadandó munkarészek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a mintázatrendszer bemutató rajzok: alapegységek, szerkesztési és kapcsolódási összefüggések, különböző variációk, (opcionális: térbeli mintázat esetében térbeli rajz) - tűzfalfelület terve - szerkesztés lépései, műleírás min. 1 A4 - egyéb, a konzulenssel egyeztetett rajzok, munkarészek <p>Formátum: pdf, az egyes munkarészeket egy füzetbe összefűzve Fájl elnevezése: Vezetéknév_Keresztnév_FF1_Kulturortenet_II_2023-24 Leadás helye és módja: online feltöltés a kurzus szerverére Leadás ideje: "A FÉLÉV ÜTEMEZÉSE" részben kijelölt napon</p> <p>A feladat elvégzése kötelező!</p> <p>A nem a félév során kiadott sablonra készített feladatokat, ill. a hibás, vagy nem megfelelő fájlformátummal és elnevezéssel küldött feladatokat az oktatók nem értékelik!</p> <p>A hiányosnak, nem megfelelő minőségűnek ítélt munkákat a gyakorlatvezető továbbdolgozásra, javításra visszaadhatja!</p>	40 pont

<p>FÉLÉVES feladat 2. rész - rövid leírása</p>	<p>2. FELADAT - MINTÁZATELEMZÉS A félév során kiadott épületlistából kiválasztott épület alaprajzának elemzése a megadott szempontrendszer szerint. A kiválasztott épületet a konzulenssel egyeztetni kell. A feladatot a félév során kiadott sablon szerint kell elkészíteni.</p> <p>Beadandó munkarészek: - szerkesztés lépései, műleírás min. 1 A4 - alaprajz - alaprajzban megjelenő mintázat alaprajzra szerkesztve - az alaprajzi mintázatot részletesen bemutató rajzok: mintázat „kiemelése”, szétbontása alapegységekre, majd az alapegységek, a szerkesztési és kapcsolódási összefüggések ábrázolása - egyéb, a konzulenssel egyeztetett rajzok, munkarészek</p> <p>Formátum: pdf, az egyes munkarészeket egy füzetbe összefűzve Fájl elnevezése: Vezetéknév_Keresztnév_FF2_Kulturtortenet_II_2023-24 Leadás helye és módja: online feltöltés a kurzus szerverére Leadás ideje: “A FÉLÉV ÜTEMEZÉSE” részben kijelölt napon</p> <p>A feladat elvégzése kötelező! A nem a félév során kiadott sablonra készített feladatokat, ill. a hibás, vagy nem megfelelő fájlformátummal és elnevezéssel küldött feladatokat az oktatók nem értékelik! A hiányosnak, nem megfelelő minőségűnek ítélt munkákat a gyakorlatvezető továbbdolgozásra, javításra visszaadhatja!</p>	<p>60 pont</p>
<p>Elővizsga / Vizsga</p>	<p>Vizsga, vagy megajánlott jegy a féléves feladat alapján, 4-es illetve 5-ös érdemjegy esetében; ZH illetve elővizsga nincs.</p>	<p>-</p>
<p>ÉRTÉK ÖSSZESEN</p>	<p>100 pont</p>	

FÉLÉVZÁRÁS KÖVETELMÉNYEI

<p>AZ ALÁÍRÁS MEGSZERZÉSÉNEK FELTÉTELEI</p>	<p>FÉLÉVES FELADAT 1. és 2. részének teljesítése legalább 60-60%-ra (1. feladatrész esetében min. 24 pont, 2. feladatrész esetében min. 36 pont.) A gyakorlatokon való részvétel a fenti követelmények szerint. Amennyiben a fentiek bármelyike nem teljesül, a félév megtagadásra kerül.</p>				
<p>ALÁÍRÁSPÓTLÁS FELTÉTELE</p>	<p>A nem teljesített félév aláírás megtagadása a pótló héten orvosolható, amennyiben a feltételek 80%-át teljesítette a hallgató a félév során. A hiányokat listázni kell és pótlásuk eseti alapon, záros határidőn belül végzendő el az oktatóval történő egyeztetés alapján.</p> <p>Féléves feladat teljesítése min. 80% értékben (80 pont). Az aláírás pótló alkalom során a féléves feladat ismét leadható.</p>				
<p>GYAKORLATI JEGY KIALAKÍTÁSA</p>	<p>0-49 pont</p>	<p>50-69</p>	<p>70-79</p>	<p>80-89</p>	<p>90-100</p>
	<p>1 - ELÉGTELEN</p>	<p>2 - ELÉGSÉGES</p>	<p>3 - KÖZEPES</p>	<p>4 - JÓ</p>	<p>5 - JELES</p>